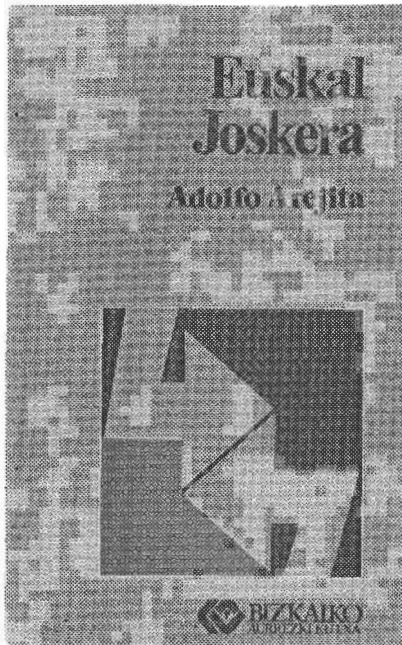

EGOERA MINGOTSA

EGOERA MINGOTSA

Neure lagun zar eta adiskide aundi bik idatzitako liburu oso onuragarri bi daukadaz eskuetan.

Gure euskerearen giroa beste bat izan ba'zan, pozik aundiarena artzeko zan liburu bi oneik ikustea. Eta poza artu dot, bai, baiña ez pozik aundiarena, ez poz osoa. Poztasunaren barruan mingots apur bat be ba-dakarre liburu oneik.

Alde batetik gaurko batuzaleak daukaguz, ezlan be onartu ezin doguzan bideak artu dituen batu-zaleak eta curakandu daben Euskaltzaindia.

Beste alde batetik Euskera-zaintza'ren bidea, guk egokitzen jotzen doguna eta ainbeste ta ainbeste idazlek gaur onartzen dabena. Bide zarra, betikoa euskerearen arloan, baiña gaur bizitasun barria artu dauana.

Eta liburu bi oneik ez dagoz ez batagaz ez besteagaz, irugarren bidea, erdi-bidea billatu ta urratu dabe. Arau lez, Baturantzako Bizkaierrea, atxe ta guzti.

Au gure zori txarra! Euskaldun guztiena esan gura dot! Gitxienez Bergara'ko batzar aretan Euskaltzaindiaren atean pizka bat zabaldu ba'ziran!

EUSKAL-JOSKERA (Adolfo Arejita'rena)

Gaurko euskaldunen artean diran eztzabaidak eta goraberak gitxi ikututen

dabe jostekera. Sarritan egon naz au pentsetan: Iñok ete daki jostekerearen lege ziuurrik? Zergaitik ez ete dira lege orreik agertzen? Ez ete da oiñarri on bat, asteko, Altube'tar Seber?

Eta ona emen jostekerei buruzko liburu lodi ta eder au, Adolfo Arejita adiskideak idatzia, Leopoldo Zugaza'k argitaratua eta Bizka'i'ko Aurrezki-Kutxa'ren babespean irarria.

Derio'ko Ikastaroaren metodolojia agertzen dau.

Ez dot izan, nai neuken beste astiro irakurteko ta aztertzeke erarik oraindiño, baiña ezin itzi nire adiskideari eta bere lan txalogarriari buruz zer-bait esan barik.

* * *

Galdegaiaren arazoa aztertzen dau lenengo Arejita'k. Eta ba-egoan gai au aztertu-bearria, ain da garrantzi aundikoa euskerearen idazkerarako!

Esaldien taldetzea egiten dau urren-go, joskerarako bearrezkoa eta azterpenak egiteko ez gitxiago: alkarren ondokoak... menperatuak, osogarriak, adizlagunezkoak, ingurumenezkoak...

Elizti-zalcentzat sakona ta gozua liburu eder au. Darabilen iztegia, iñoz barria, iñoz erderatikoa, geroak esango dau egokia dan ala ez.

Zorionak eta eskerrak, Adolfo! Jarraitu lanari eta ekin, guztion artean euskerea zor jakon maillara eroan dagigun. Jakituriaik egingo dau alkaratasuna ta batasuna.

EUSKAL-ORTOGRAFIA (Mikel Zarate'rena)

Ondo dakit asieran agertu dodan samintasanak Mikel Zarate'ri ikutu ta ikutu baiño geiago egin dautsona. Guztiontzat da mingorra ta mingotsa egoera au. Orrelan azaldu eban Mikel'ek berak, eta baten baiño geiagotan, Bergara'ko batzar berezi aretan. Mikel'ek ondo daki bardin pentsetan ez doguna, baita lagun eta adiskide garana be. Zer egin? Jarraitu.

Liburu au, txikiagoa da, baiña ortografiari buruz idazteko, naikoa aundia ta sakona, lan ederra benetan.

Eta bearrezkoa gaiñera! Ortografi-arloan gauza asko zituaren euskereak argitu-bearrekoak eta or agertzen dira geienak edo guztiak.

Naizta eritxiz batera egon ez, bakotxari berea, lana ondo egiña da, arauak bere eskolarako egokiak, gutzat asko okerrak, guztiak ez.

Lenengo euskal-alfabetoa ezarten dau gure Mikel adiskideak.

Nik konsonate agogaiñeratuak edo buztiak ez nituan or sartuko, Bizkaia'n beti dira alofonak edo abots-utsak eta oneik ez dabe ikurrik bear (DD ta TT'ri buruz diardut). Eta atxea,

zori txarreko atxea, ez da «fonema» euskalki batzutan baiño, eta euskal-abedean sartu bearrekoa ez da. Erdi-bide bat bear dala? Ez. Kalte egiteko danean ez da egin bear kalte-erdirik be.

Gero bokalen edo abots bakartien idazkerea dator. Gogoratu dagiguzan, ainbeste gora bera sortu daben n'renak: Txiki-atzikia danean, maitetasuna agertzeke erabilten danean eta erderatiko itzetan onartzen dau, baiña bainu, koinak, maina, kainoi, konpainia, Espainia, seinale...

Ori orrelan, argi dago zein bide dan erdi-bidea eta alde batekoak aldatzen diranean, norantza aldatuko dan gure Mikel.

Konsonanteak edo abots lagundunen ikurak datoz urrengo: bituak, maiuskulak.

Gero «puntuazio markak», zebakien idatz-arauak, loturik idazten diran itzak, bereiz idazten diranak, «abrebiatura» edo laburpenak.

Beintzat or daukagu euskal-idazkerea egokiro «planteatuta» edo aurkeztuta, gero Mikel'egaz batera ez gagozenok, geuk jakin bear zer zuzendu.

Ez dot uste esandakoaz gure Mikel minduko jatanik, eta egin dauan lan eder onetan diran alderdi on guztiaikaitik zorionak eta esker onak emon bearrean nago. Aurrera, Mikel, adiskide ta lagun zarra. Ia gorabera garratz oneik iñoz konpontzen diran.

OLAZAR'tar Martin'ek

